

Gustaw Michał Akartel

Rozprawa doktorska:

Tytuł rozprawy: Лексико-семантические и словообразовательные разряды имен существительных с суффиксами иноязычного происхождения в русском и польском языках

Promotor: prof. zw. dr hab. Piotr Czerwiński

Recenzenci: prof. dr hab. Maria Żurek, prof. dr hab. Henryk Fontański

Rok obrony: 2002

stopień naukowy: doktor nauk humanistycznych

Zainteresowania naukowe:

słowotwórstwo współczesnego języka rosyjskiego i polskiego, semantyka, socjo- i psycholingwistyka, neosemantyzmy w rosyjskich i polskich socjolektach

Kontakt:

adres e-mail: gustaw.akartel@up.krakow.pl; Katedra Przekładoznawstwa UP w Krakowie, ul. Studencka 5, nr pokoju 202

Prowadzone zajęcia:

- Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie (od 2017):
praktyczna nauka języka rosyjskiego; teoria przekładu; tłumacz j. obcego na rynku pracy, tłumaczenie ustne, tłumaczenie specjalistyczne
- Wyższa Szkoła Zarządzania i Ochrony Pracy w Katowicach (2014-2015):
gramatyka opisowa języka rosyjskiego; praktyczna nauka języka rosyjskiego; wiedza o Rosji; język i kultura Rosji;
- Uniwersytet Śląski (1998-2015):
praktyczna nauka języka rosyjskiego; tłumaczenie specjalistyczne (konwersatorium), gramatyka opisowa języka rosyjskiego (ćwiczenia, wykłady), wstęp do językoznawstwa (konwersatorium), stylistyka tekstu (ćwiczenia), językoznawstwo ogólne (konwersatorium), tłumaczenie praktyczne (ćwiczenia), gramatyka porównawcza języków słowiańskich (ćwiczenia), seminarium dyplomowe (licencjackie i magisterskie)

Udział w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych:

- Российский центр науки и культуры в Варшаве. Польское общество русистов. Ассоциация сотрудничества „Польша-Восток” общество „Польша-Россия”. Warszawa 10-12.05.2001r.
- IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Polsko-wschodniosłowiańskie powiązania kulturowe, literackie i językowe. Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Iława 20-22.06.2001 r.
- Uniwersytet w Białymstoku. Zakład Bibliotekoznawstwa. Dziedzictwo przeszłości związków językowych, literackich i kulturowych polsko-bałto-wschodniosłowiańskich. Białystok 22-24.11.2001.
- Konferencja Język a rzeczywistość. Konfrontatywne Studia Rusycystyczne. Sosnowiec 16-17.05.2002.
- Русистика и современность. Rzeszów, 3-4.09.2002.
- IX Międzynarodowa Konferencja Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, 16-18.05.2002 w RONiK w Warszawie
- Международная научно-практическая конференция Современный учебник русского языка для иностранцев: теоретические проблемы и прикладные аспекты. Кафедра русского языка для иностранных учащихся естественных факультетов МГУ им. М. В. Ломоносова 20-22.10.2002 r.
- Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Warszawa, 16-18.05.2003r
- Русистика и современность. Одесский национальный университет. 2003 r.
- Konferencja w IFR UŚ. Sosnowiec, maj 2003 r.

- Dziedzictwo związków językowych, literackich i kulturowych polsko-bałto-wschodniosłowiańskich. Białystok, listopad 2003 r.
- Dylematy wielokulturowości: tożsamość-różnica-inny. Ustroń, 25-29.09.2002 r., 9-13.04.2003.
- XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка, zorganizowana przez RONiK w Warszawie w dniach 13-14.05.2004 r.
- VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Русистика и современность, zorganizowana przez Uniwersytet Rzeszowski, Państwowy Rosyjski Uniwersytet Pedagogiczny w Sankt-Petersburgu i Uniwersytet w Odessie, w dn. 17-18.9.2004 r. w Sankt-Petersburgu.
- V Międzynarodowa Konferencja Naukowa Język, literatura i kultura Rosji w XXI wieku – teoria i praktyka, zorganizowana przez Instytut Filologii Słowiańskiej Akademii Świętokrzyskiej im. J. Kochanowskiego w Kielcach, w dn. 20-21.09.2004 r.
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Słowo. Tekst. Czas VIII” pt.: Człowiek we frazeologii i leksyce języków słowiańskich, Szczecin, 26-27.05.2005 r.
- Język w kontekście społecznym i komunikacyjnym, IFW UŚ, Sosnowiec, 24.05.2006
- Русистика и современность, Odessa, Ukraina, 4-7.10.2006 r.
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wschód- Zachód. Dialog kultur, Instytut Neofilologii Akademii Pomorskiej w Słupsku, 24-25.09. 2009 r.
- Europa Słowian w świetle socjo- i etnolingwistyki. Teraźniejszość i przeszłość. Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 4-5.12. 2009 r.
- Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Tekst jako kultura. Kultura jako tekst, 19-20.11.2009 r., Zakład Translatoryki i Komunikacji Międzykulturowej Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Gdańskiego
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa Droga w języku i kulturze. Zakład Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa UMCS, Lublin, 15-16.11.2010 r.
- Międzynarodowa Konferencja Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim – 25 lat rusycystyki toruńskiej, 2-4.12.2010 r.
- XV Międzynarodowe Sympozjum Sławistyczne Literatury i języki wschodniosłowiańskie wobec swego czasu historycznego, 26-27.05.2011 r. Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Neofilologii
- Диалог славистов в начале XXI века, 8-9.04.2011 r., Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Litere, Catedra de filologie slavă, str. Horea nr. 31, 400202 Cluj-Napoca, România
- Современная славистика между традицией и инновацией, 11-12.05.2012 r., Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Litere, Catedra de filologie slavă, str. Horea nr. 31, 400202 Cluj-Napoca, România
- International Scientific Conference on Vocational and Adult Education, Szeged, Węgry, University of Szeged Gyula Juhász, Faculty of Education, 17-19.10.2013
- XVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa Русистика и Современность, Państwowy Uniwersytet im. I.I. Miecznikowa w Odessie, 18-22.09.2013
- II Międzynarodowe Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe z cyklu „Różne odsłony kobiecych światów”, Siedlce, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Instytut Filologii Polskiej i Lingwistyki Stosowanej, Zakład Polskiej Literatury Dawnej, Tradycji Kulturowej i Edytorstwa, 3-4.12.2013
- XX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rusistika i sovremennost”. Uniwersytet Śląski, Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej, 27-29.09.2017
- Przestrzenie przekładu 3. Uniwersytet Śląski, Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej, 26-27.10.2017

Wykłady zagraniczne:

w ramach programu LLP Erasmus i Erasmus+ kilkakrotnie wyjeżdżałem do ośrodków akademickich we Włoszech (Bari), Rumunii (Cluj-Napoca) i Czech (Ostrawa), gdzie wygłaszałem wykłady z zakresu językoznawstwa porównawczego rosyjsko-polskiego, socjolingwistyki oraz prowadziłem zajęcia praktyczne dla studentów.

Publikacje:

-monografie:

- Лексико-семантические и словообразовательные разряды существительных с суффиксами иноязычного происхождения в русском и польском языках. Katowice 2004, 171 s.
- Neosemantyzmy i quasi-semantyzmy w polskich i rosyjskich socjolektach. Modele semantyczne – w przygotowaniu

-artykuły:

- Александр Солженицын Станислава Порембы // Rosyjska ruletka. Almanach Koła Naukowego Rusycystów. Opr. red. B. Białucha, A. Mrózek, K. Winkler. Sosnowiec 1996.
- Сопоставительный анализ существительных с иноязычным суффиксом -yp(a) / -ur(a) в русском и польском языках // Dziedzictwo przeszłości związków językowych, literackich i kulturowych Polsko-Bałto-wschodniosłowiańskich. T. 5. Red. J. F. Nosowicz. Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku. Białystok 2000, s. 7-20.
- Продуктивность агентивных суффиксов иностранного происхождения в русском и польском, литературных языках (на материале новых слов 70-х гг.) // Języki słowiańskie dziś. Nowe fakty. Nowe spojrzenia. Red. H. Fontański, przy współpracy E. Straś. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2001, s. 78-88.
- Мясо животного как пища (на материале дериватов с формантом -ин(a) / -in(a)) в русском и польском языках // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Kol. red. H. П. Исаев и др. Варшава 2001, s. 13-20.
- Агентивные имена существительные со значением собирательности (на материале слов с суффиксами иноязычного происхождения в русском и польском языках) // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Kol. red. И.Л. Тетерев и др. Wydawnictwo Artico Artur Rubin. Варшава 2002, s. 19-24.
- Опыт преподавания некоторых тем по русскому словообразованию в польскоязычной аудитории // Современный учебник русского языка для иностранцев: теоретические проблемы и прикладные аспекты. МАКС Пресс. Москва 2002, s. 4-6.
- Словообразовательные модели новейших существительных с суффиксами иностранного происхождения (на материале русского и польского языков) // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Red. И.Л. Тетерев. Варшава 2003, s. 10-17.
- Реально совпадающие морфемы в русском и польском языках (сопоставительный анализ заимствованных и исконных суффиксов) // Русистика и современность. Языкознание 3. Red. M. Bobran. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów 2003, s. 7-26.
- Словообразовательные модели слов с непродуктивными суффиксами иностранного происхождения, обозначающих лицо в русском языке, в сопоставлении с польским // Pragmatyczne aspekty opisu języków wschodniosłowiańskich. Red. P. Czerwiński. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2003, s. 151-161.
- Семантический перенос в аргю и жаргоне (на материале слов – этнических и расовых обозначений в русском и польском языках) // Мова. Науково-теоретичний часопис. № 8. Гл. ред. Д.С. Іщенко. Одеса 2003, s. 9-13.
- Номинация в аргю и жаргоне (названия женщин, образованные суффиксальным способом) // Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка. Wydawnictwo Artico Artur Rubin. Варшава 2004, s. 11-18.
- “Измы” и “изации” образованные от имен собственных, в идеологическом и социальном аспекте (на материале русского и польского языков) // Język rosyjski w konfrontacji z językami Europy. Red. P. Czerwiński, H. Fontański. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2004, s. 149-159.
- Несколько слов о межъязыковых эквивалентах и соответствиях (на материале русской и польской компьютерной терминологии) // Język a rzeczywistość. Rusycystyczne studia konfrontatywne. Red. P. Czerwiński, H. Fontański. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2005, s. 40-50.

- Несколько слов о [j] (опыт преподавания некоторых тем по словообразованию русского языка в польскоязычной аудитории) // Русский язык в польской аудитории. Ред. Анна Зых. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2005, s. 60-67.
- Названия женщин в русском жаргоне: номинативные группы и основания // «Русистика и современность». Материалы VII международной научно-практической конференции 17-18 сентября 2004. Том 1. «Лингвокультурология и межкультурная коммуникация». Ред. И. П. Лысакова. Санкт-Петербург 2005, s. 159-166.
- Tożsamość etniczna w subkulturach (sposoby nominacji w rosyjskim żargonie przestępczym) // Studia Rusycystyczne Akademii Świętokrzyskiej. T. 15. Kielce 2005, s. 13-21.
- К вопросу о миграции слов из литературного языка в жаргоны (на материале названий лиц, определяющих сексуальные предпочтения в русском и польском уголовных жаргонах) // Русистика и современность. Языкознание 4. Red. Zofia Czapiga. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów 2006, s. 7-14.
- Основания переносов и контекст семантической реализации в арго (на русском и польском материале) // Kategorie semantyczne w tekście. Red. P. Czerwiński, E. Straś. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2007, s. 75-96.
- Наименования детей и подростков в русском и польском уголовных жаргонах // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. № 12. Ред. Д.С. Ищенко. Астропринт. Одеса 2007, s. 49-53.
- К вопросу о семантическом переносе в уголовных жаргонах (на материале слов, называющих сексуальные предпочтения в русском и польском языках) // Język w kontekście społecznym i komunikacyjnym. Rusycystyczne studia konfrontatywne. Red. P. Czerwiński, A. Harciarek. Oficyna Wydawnicza WW. Katowice 2007, s. 50-58.
- Женщина в языковом представлении маргинальной среды (на материале русской и польской жаргонной лексики) // Лексика подстандарта. Т. 2: Современные жаргоны и их описание. Red. A. Zych, M. Nadel-Czerwińska. Katowice 2009, s. 122-141.
- Мир ассоциаций в русском и польском языковых подстандартах (на материале слов, называющих женщин легкого поведения) // Wschód-Zachód w dialogu międzykulturowym. Red. J. Kazimierczyk, G. Lisowska. Słupsk 2010, s. 115-119.
- Имена собственные как нарицательные в языковом подстандарте (на материале русского и польского языков) // Ze studiów nad literaturami i językami wschodniosłowiańskimi. Językoznawstwo. Red. A. Ksenicz, M. Łuczyk. Zielona Góra 2010, s. 9-16.
- Неосемантизмы как nomina agentis в русском и польском языковом подстандарте // Świat Słowian w języku i kulturze. Wybrane zagadnienia z języków słowiańskich i germańskich. Red. E. Komorowska, D. Dziadosz. Szczecin 2010, s. 11-15.
- К вопросу о языковой картине мира представителей маргинальной среды (на материале квазисемантизмов-профессионализмов русского воровского жаргона) // Язык, литература и культура России в XXI веке. Теория и практика. Под ред. К. Люциньского. Кельце 2011, s. 11-19.
- Морфемный анализ на занятиях по грамматике русского языка в польскоязычной аудитории // Русский язык в польской аудитории, Т. 3. Ред. Анна Зых. Katowice 2011, s. 150-157.
- Особенности отображения действительности в языковом подстандарте (на материале обозначений вора в русском и польском уголовных жаргонах) // Słowo i tekst. Red. Piotr Czerwiński, Ewa Straś. Katowice 2011, s. 199-208.
- Od dzieciństwa ku śmierci (na materiale odzwierzęcych quasi-semantyzmów w polskim podstandardzie językowym) // Droga w języku i kulturze. Analizy antropologiczne. Red. Jan Adamowski, Katarzyna Smyk. Lublin 2011, s. 53 – 64.
- К вопросу о переводе жаргонизмов на польский язык (на материале современной русской уголовно-криминальной прозы) // Dialogul slavistilor la începutul secolului al XXI-lea. Editori Katalin Balazs, Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2012, s. 225 – 233.
- Specjalizacje złodziejskie w świetle quasi-semantyzmów (na materiale polskiego i rosyjskiego żargonu przestępczego) // Acta Polono-Ruthenica XVI. Red. W. Piłat. Olsztyn 2012, s. 287 - 296.

- Горизонтальное и вертикальное в номинации лиц (на материале квазисемантизмов в русском языковом подстандарте) // Współczesne badania nad kulturą, literaturą i językiem rosyjskim. Red. Dorota Paśko-Koneczeniak. Toruń 2012, s. 301 – 313.
- Отзоонимическая номинация лиц по возрасту и социальной роли (на материале русского и польского социолектов) // Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea. Anul II, nr. 1/2013. Ed. Katalin Balazs, Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2013, s. 105 – 116.
- Odrażający, brudny, zły – językowy obraz świata (na materiale nominacji osób motywowanej światem zwierząt w rosyjskim i polskim podstandardzie językowym) // Epoka a literatura i język w Słowiańszczyźnie Wschodniej. Red. B. Szczeszek. Zielona Góra 2013, s. 291 – 304.
- Learning Russian with Elements of Non-Normative Lexis Related to Real Estate Transactions by Polish Native Speakers // International Conference on Vocational and Adult Education “Gyula Juhász” faculty of Education, University of Szeged. Ed. Ferenc Szabó. Szeged 2013, p. 23 – 32.
- Denominarea individului după preferințe și devianți sexuale în sociolecte ruse și polone // Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea. Anul III, 1/2014. Red. Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2014, p. 61 – 71.
- Językowy obraz kobiety (na materiale neosemantyzmów w rosyjskich i polskich socjolektach) // Tożsamość kobiet – silne indywidualności w sztuce, literaturze i religii. Pod red. J. Połusznnej i B. Wałęciuk-Dejneki. Kraków 2014, s. 135 – 147.
- Квазисемантизмы в русских и польских социолектах (на материале номинации лиц) // МАПРЯЛ 2014. Одиннадцатый международный симпозиум. Доклады и сообщения. Отв. Ред. Г. Гочев. Veliko Tŕnovo 2014, с. 23 – 28.
- Модели семантической деривации в социолектах (на материале номинации человека по внешнему облику в русском и польском социолектах) // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. 2014. № 22., с. 126 – 232.
- Модели, отображающие номинацию лиц по интеллектуальным и психическим способностям в русских и польских социолектах (на материале семантической деривации) // Dialogul slaviștilor la începutul secolului al XXI-lea. Anul IV, 1/2015. Red. Ioan Herbil. Cluj-Napoca 2015, p. 39 – 54.
- К вопросу о концептуально-семантических моделях новых значений (на материале русских и польских социолектов) // Русистика и современность. Старые вопросы, новые ответы. Ред. И. Любоха-Круглик, О. Малыса, Г. Вильк, А. Зых. Katowice 2017, с. 303 – 315.

Tłumaczenie tekstów:

- Najpiękniejsze zamki i pałace świata. Tłum. G.M. Akartel, O. Małeczka-Malcew, R. Schodnicka. Wydawnictwo „DEBIT”. Bielsko-Biała 2005.

Praktyka tłumacza przysięgłego:

- 1995-2000 – stała współpraca z Gdańską Korporacją Handlową – Zakład Produkcyjny „Koga-Hel” w zakresie tłumaczeń specjalistycznych (import-eksport – przetwórstwo rybne) na język rosyjski;
- 1996-2001 – pilot wycieczek zagranicznych (kraje byłego ZSRR);
- 1998-2015 – tłumaczenia prawnicze, medyczne, techniczne; kontrakty, umowy, wyroki sądowe, przesłuchania świadków, tłumaczenie stron internetowych, broszur reklamowych itp.); wyjazdy do Rosji (Moskwa, Sankt-Petersburg, Nowosybirsk, Nowokuźnieck, Tuła, Jekaterinburg, Barnauł, Abakan, Irkuck) i Ukrainy (Kijów, Lwów, Odessa, Winnica) w charakterze doradcy i tłumacza języka rosyjskiego; tłumaczenia pisemne i ustne dla organów wymiaru sprawiedliwości (prokuratura, policja, sądy);
- 2005-2015 – stała współpraca z firmą „Trans-Quadro” Sp. z o. o., w zakresie tłumaczeń specjalistycznych na język rosyjski i polski;
- 2009-2014 – stała współpraca z „Sillcoal” Sp. z o. o. (Polska), „Vascoal” Sp. z o. o. (Polska), „Proten” Sp. z o. o. (Rosja, Nowosybirsk) i Instytutem Termofizyki Rosyjskiej Akademii Nauk w Nowosybirsku w zakresie tłumaczeń specjalistycznych na język rosyjski – import węgla, import technologii hydrozolu;

- 2010-2012 – współpraca z Kancelarią Prawną „Dr Dariusz Kossakowski – radca prawny” w Warszawie w zakresie tłumaczenia dokumentacji procesowej i strony internetowej na język rosyjski;
- 2012-2015 – stała współpraca z „HEGELMANN TRANSPORTE” Sp. z o.o. w Częstochowie – tłumaczenia specjalistyczne z zakresu transportu drogowego na język rosyjski i asysta dla osób rosyjskojęzycznych z Ukrainy w polskich egzaminach państwowych (kursy kwalifikacyjne, licencje itp.).

Nagrody:

- 2005 – nagroda III stopnia JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne.

Prace organizacyjno-administracyjne:

- 2000-2013 – twórca i administrator strony internetowej IFW UŚ
- 1998-2015 - czynny udział w pracach organizacyjno-administracyjnych w IFW Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Kilkakrotne pełnienie funkcji opiekuna poszczególnych lat studiów, trzykrotnie byłem harmonogramistą, również trzykrotnie pełniłem funkcję sekretarza Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz zastępcy przewodniczącego WKR, dwukrotnie byłem członkiem komitetu organizacyjnego międzynarodowych konferencji naukowych
- 2013-2015 – członek Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z ramienia niesamodzielnych pracowników naukowych
- 2018 – współorganizator sympozjum naukowego „Zastosowanie eyetrackingu w badaniach lingwistycznych, translatorycznych i glottodydaktycznych” organizowanego przez Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Pracownię Badań Okulograficznych (LELO) Uniwersytetu Warszawskiego.

Promotorstwo:

- 2008-2015 – promotor 30 prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) w IFW Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
- 2018 – promotor pomocniczy rozprawy doktorskiej mgr Pauliny Balandyk. Promotor: prof. UŚ, dr hab. Jolanta Lubocha-Kruglik

Data aktualizacji: 15.04.2018